

ТЕМПУС ПРОЈЕКАТ 158781 «БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ- ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМИ И ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ»

Висока пословно - техничка школа из Ужица је партнер-учесник у трогодишњем научном пројекату: 158781 - ТЕМПУС-ЈРНЕС **Безбедност и здравље на раду– образовни програми и доживотно учење.**

Пројекат финансира Европска унија.

Рад на пројекату је почео 15. јануара 2010. и трајаће до 15 маја 2013. године.

Циљ пројекта је: Унапређење формалног образовања и обуке тренутне и будуће радне снаге Србије по питањима безбедности и здравља на раду (БЗР).

Мисија пројекта је: развој образовне структуре која ће у области безбедности и здравља на раду (БЗНР) оспособљавати, образовати и обучавати студенте, лица за БЗНР у предузећима, послодавце и раднике.

Носилац пројекта је: Висока техничка школа струковних студија у Новом Саду. Партнери у пројекту су:

- Висока пословно - техничка школа струковних студија Ужице,
- Висока техничка школа струковних студија Ниш,
- ЈП Електро мреже Србије, Београд,
- АМБ Графика а.д. Нови Сад,
- Технички универзитет, Острава, Чешка Република,
- Национални институт примењених наука, Лион, Француска,
- Технички универзитет, Зволен, Словачка Република.

Специфични циљеви пројекта су:

1. развијање наставног материјала о заштити здравља на раду (БЗР),
2. образовање студената основних струковних и специјалистичких студија из БЗР,
3. обука будућих БЗНР тренера у стручним образовним установама, компанијама и другим организацијама,
4. обука радне снаге партнерских компанија и других предузећа и
5. припремање пилот предлога за не-универзитетске квалификације из БЗНР после средње школе.

АКТИВНОСТИ НА РЕАЛИЗАЦИЈИ ТЕМПУС ПРОЈЕКТА БЗР

Општи циљ система безбедности и здравља на раду (БЗР) је да се за сваког радника препознају сви ризици на радном месту и у радној околини, на основу идентификованих опасности и штетности, а у складу са систематизацијом радних места. Након идентификације и евалуације, потребно је спровести одговарајуће мере: превентивне за спречавање ризика, корективне за елиминацију или смањење ризика, као и континуалне мере за одржавање ризика на прихватљивом нивоу.

Организација рада на пројекту спровођена је одржавањем радних састанака: руководства пројекта, учесника пројекта, руководства и наставника школа, као и представника предузећа учесника у пројекту. Активности и закључци са свих састанака су регистроване у писаној форми на посебно формираној евиденцији-документима, која ће дугорочно корисно послужити и после реализације пројекта.

Током рада на пројекту реализован је већи број циљева-задатака од којих истичу најважнији:

- обука наставника из БЗР,
- образовање студената из БЗР,
- акредитација специјалистичких студија студијског програма БЗР,
- формирање лабораторије за БЗР и набавка нове опреме,

- успостављена дугорочна сарадња са предузећима Златиборског округа на програму унапређења БЗР,
- образовање пословодних структура и радника из БЗР,
- успостављена сарадња са државним и институцијама Златиборског округа релевантних за развој и мониторинг БЗР,
- постављени темељи за дугорочну сарадњу са домаћим и страним високошколским институцијама учесницима пројекта, како на даљем развоју БЗР тако и на развоју високошколског образовања,
- унапређени методи истраживања и научног комуницирања наставника и студената кроз учешће у пројекту,
- створена значајна документациона база из БЗР, током три године вођења пројекта, која ће корисно послужити као база за садашње и будуће вођење Темпус пројекта.

1. Обука наставника из БЗР

Наставници школе ангажовани на пројекту су учествовали на два семинара у току 2010. године које су водили експерти из ВТШ Нови Сад.

Реализоване су посете наставника из домаћих школа образовним и научним институцијама, партнерима из Европске Уније.

2. Обука студената из БЗР, циљ и реализација

Обуке студената из области БЗР има за циљ њихово упознавање са карактеристикама система БЗР у Србији. Овај циљ је остварен на свим студијским програмима, кроз проучевање законске регулативе и научних и стручних искуства из БЗР увођењем нових предавања. Развијена су и предавања која се баве специфичним аспектима БЗР у различитим индустријским гранама и у посебним производно-технолошким процесима.

Реализација предавања студентима из БЗР спроведена је тематским предавањима на основу писаних тематских предавања, која су написали наставници школе. Написано је 54 рада-предавања, од 38 аутора и коаутора. Радови су штампани у 6 књига-Практикума, а подељено је студентима 1450 примерака. Настава је излагана путем презентација у **Power point**-у, које су доступне на посебно формираном **Веб-сајту** школе.

Анкетирање студената из БЗР, је вршено у циљу провере њиховог знања пре предавања и после предавања. Тестирано је знање из БЗР 1450 студената.

3. Акредитација специјалистичких студија студијског програма БЗР

У току 2011. године акредитоване су специјалистичке студије за студијски програм Безбедност и здравље на раду. У две школске године уписано је 45 студената. Из прве генерације студије је завршило 20 студената. Ово је важан резултат активности и исхода рада на Темпус пројекту у ВПТШ Ужице.

4. Формирање лабораторије за БЗР и набавка опреме

У оквиру средстава Темпус пројекта, извршена је набавка лабораторијске опреме (у вредности од 20.000 евра): 1) луксметар, 2) сет термометар и хигрометар, 3) фонометар, 4) сет дијагностичке опреме за електричне инсталације, 5) акустички калибратор за фонометар, 6) термовизијска камера и 7) вибромер за мерење хуманих вибрација. Формирана је лабораторија за БЗР, у којој ће студенти изводити лабораторијске вежбе.

5. Сарадња са предузећима Златиборског округа на Темпус пројекту

Полазећи од циљева пројекта, успостављена је сарадња са следећим предузећима:
- ИМПОЛ-СЕВАЛ-Ваљаоница алуминијума; ЕАСТ ПОИНТ-Ваљаоница бакра; МПП-ЈЕДИНСТВО; и ЈЕДИНСТВО-МЕТАЛОГРАДЊА из Севојна,

- ПРВИ ПАРТИЗАН; СИНТЕР; КОРУН; ВОКСАЛ ад; ЈКП „ДУБОКО“; СРБИЈА ШУМЕ -Шумска управа из Ужица и ЛИВНИЦА Пожега.

Са овим предизећима су дефинисани циљеви сарадње сходно циљевима Темпус пројекта. Основи циљ је био «Развити структуру образовања и обуке из области БЗР за: послодавце, лица за БЗР и запослене». Извршено је **Анкетирање** о стању и потребама образовања руководства и радника предузећа из БЗР.

Дефинисан је **Метод извођења обуке** руководства и запослених у предузећима. Обука се одвијала кроз предавања, која је одслушало укупно 68 руководећих радника из наведених предузећа. Теме предавања су биле: Закон о безбедности и здрављу на раду и подзаконска акта, *Правилници и Уредбе*, који су актуелни у оквиру делатности које предузеће обавља. Предавања су изводили наставници из школе. Створени су услови да се наставе предавања у овим предузећима и након завршетка пројекта.

6. Трибине

Током рада на пројекту одржано је седам трибина за Безбедност и здравље на раду, од тога пет тематских и две у оквиру Секције БЗР у оквиру научне конференције СЕД 2011 и 2012 године. Теме трибина су биле:

- Актуелна дешавања у развоју система безбедности и здравља на раду у Србији,
- Оцена степена реализације активности Темпус пројекта и наредни задаци,
- Десиминација, завршне активности на пројекту.

На трибинама су учествовали: 45 наставника из школа учесница у пројекту, 50 студената и 40 представника предузећа и других организација. Написано је и објављено у две књиге 25 научних и стручних радова.

7. Сарадња са државним и институцијама Златиборског округа релевантних за развој и мониторинг БЗР

Мисија развоја БЗР у Златиборском округу биће реализована, захваљујући тематским садржајима Темпус пројекта, где ће поред Високе пословно техничке школе учествовати следећи:

- Предузећа сарадници на пројекту, а потом и остала предузећа из Златиборског округа,
- Инспекторат за рад, Одељење инспекције рада у Златиборском управном округу,
- Здравствени центар Ужице-Медицина рада, Дома здравља,
- Завод за заштиту здравља Ужице,
- Национална служба запошљавања Ужице и
- Регионална привредна комора Ужице.

Уз све ове учеснике биће потребна је и адекватна помоћ Владе Републике Србије преко Управе за безбедност и здравље на раду.

8. Даљи наставак сарадње високих школа струковних студија учесница у пројекту

Високе школе струковних студија из: Новог Сада, Ниша и Ужица, су кроз заједнички рад на пројекту већ успоставиле завидну сарадњу, како руководства тако, наставника и студената. Сарадња са овим школама као и са инострани институцијама (учесницима на пројекту) мора се наставити на дужи рок, као могући важан исход овог Темпус пројекта.

Координатор Темпус пројекта
у ВПТШ Ужице
Проф. др Стјепан Панић

Директор школе
Проф. др Љубица Диковић